

SOSIALURIN

Útgevri:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Villi Sørensen.
Box 76.

Prentsmíðjan á Heysbreyt
TELF 1820

Neyðar »Dimma.«

Tað er ikki ókent, at onkur sigur ósatt fyri at dylja yvir misgerðir sínar ella brek. Soleiðis er við »Dimma« miku dagin 29. oktober, tá hon harmar javnaðarflokkinn, at hann setur so nógv góð uppskot fram, men ikki sigur, hvussuleiðis landið skal fáa pening til at inni tey.

Men stuttligt er tað at siggja, at »Dimma« nýtir júst somu orðini, sum Erlendur Patursson nýtir, tá javnaðarmenn settu uppskot fram um hægr minnstuløn til fiskimennin. Hann segði: »Hvadan skulu pengarnir takast frá?« Og júst somu orðini sigur »Dimma.« Ja, tá tað ræður um at niðurbinda hina arbeiðandi fjøldina, og tey, ið hava fyr neyðini at verða stuðlað av samfelagnum, tá kann sjálv sambandið og loysingin finna hvørt annað!

Tað er harmiligt, at menn skulu vera so treiskir; ikki skuldi tað verið neyðugt at tikið uppáttur, at javnaðarmenn so mangan hava víst á og sett uppskot sum hava miðað ímóti at fáa peningin til vega, haðani rættvisast og beinast er at fáa hann, og haðani tað minst nervar, at hann verður tikin frá; men hetta hevur oftast ikki verið gjørligt og ikki minst av tí, at sambandsmenn i verju síni av stórmannsins »rættindum« hava verið so treiskir og konservativir: Nei, einki skal broyast! — »Ikki er alt gott, ið gamalt er« tað má áðannast.

Nei, sjálvandi kunnu javnaðarmanna tiltøk ikki fremjast eftir tí politikki, sambandsmenn fóra, tað er vituligt. Tí funnu sambandsmenn og fólkaflaksmenn saman, at teir høvdu felags áhugamál at rokja fyri stórmannastættin — hinir nationalu spurningarnir og kløvningurin millum flokkarar høvdu minni uppá seg — teir komu ikki fyrr enn i aðru rekkju, kunnu vera góðir at taka fram aftur beint frammanundan vali at myrkaleggja veljararnar við, so hesir flokkar skulu fáa høvi til enn eitt valskelið at sita og verja stórmannaintressur sínar og knúsa fólkið!

Føroya fólk eigur ikki longur at lata seg tela av sambandsins gykki, men sam-eint fara til val hin 8. november at verja síni egnu livikar og fáa tey bött.

VELJÐ JAVNAÐARFLOKKIN!

VALDEMAR LUTZEN
Telf. 1020 Thórshavn

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Loysingarmenn avskriva Grønland!

Tjóðveldismenn hava avskrivað fiskimanna besta kjans — grønlandsútróðurin — fyri loysingina.

Hetta svik móti sær sjálvum kann fiskimaðurin ikki taka, tí má hann tann 8. november avskriva tjóðveldismenn.

Tjóðilgari enn Erlendur segði tað i 14. sept., at hann einki leggur i okkara grønlandsrættindi, kann tað ikki sigast. »Tey verða vit korti, korti at missa um eini 5 ár.« loyvir hann sær at sleingja út og bílla fiskimanninum inn.

Men trýr hann, og trúgva teir tjóðveldismenninir, at fiskimenn fara at trúgva hesum uppástáð?

Vit kunnu siga honum og øllum tjóðveldismenninum, at tað gera fiskimenn yvirhovur ikki.

Fiskimenn vita, at teimum er broytt mikil til tað betra i Grønlandi, síðan hin av Hedtoft sála »kommissionerne« varð sett til viðgerð av spurninginum um umskipan av grønlandsfiskeriflutningum. — Fyri Føroyar var P. M. Dam limur av hesi »kommission«.

Tá fingur feroyingar ávis stór strekki at fiska á inn at landi og fleiri nýggj stóð at rógva út frá.

Fiskimenn vita, at henda ókingin av okkara veiðirætti i Grønlandi hevur havt størsta týðning fyri mong heim seinasta árin.

Fiskimenn vita, at sambært lóg kunnu hesi veiðirætti viðkast, og útróðrplássini kunnu verða ókt við samráð við grønlandingar.

Fiskimenn vita eisini, at nú verður allur doyður lagdur á fyri at fáa hesa viðkast og hesa óking av útróðrplássinum har uppi, og teir vita, at tað sambært »parolunæ« at opna Grønland fyri øllum donskum teknum, feroyingar eru danskir teknar — statsborgarar — var og er ein forseting fyri nýggju grønlandslovgávuni, at tað at enda skuldi verða so, at eingin munur skuldi vera millum grønlandingar og feroyingar og danir hvørki i Grønlandi, Føroyum ella i Danmark.

Fiskimenn vita, at tað sambært hesa

forutseting ikki kann verða talan um okkara veiðimøguleikum i Grønlandi.

Og fiskimenn — serliga tí veiðirætti hjá teimum i seinastuni annars er vorðið beinskið við at íslands mið og grunnar, har ið teir áður veiddu meginpartin av eru farin, eru almikið interesseraðir i, at henda viðkastin av veiðirættinum i Grønlandi og óking av útróðrplássinum har uppi, verður framd nú beinanvegin, so tað ikki skal standast á næsta summer hjá fleiri ferðum so nógvum feroyingum at kunna fara til útróðurs har uppi sum seinasta summer.

Og tá ið fiskimenn nú vita, at tjóðveldismenn á tingi einki logdu i at viðgera grønlandsinteressir teirra, og at tjóðveldisins forari Erlendur Paturssonur egna og flokk síns vegna i blaði sínum beinanvegin hevur givið Grønland upp fyri skul til fyrri loysingina, verður stóðan hjá øllum fiskimennum, ið seinast lótu sær lynda at velja tjóðveldismenn, greið og lætt at taka.

Teir avskriva tjóðveldið sum skaðagrip i Grønlandsríkinum nú tann 8. november og velja javnaðarmenn, sum eru teir, sum hava

sterkasta stóðu og størstu møguleikar

I GRØNLANDSSPURNINGINUM:
x fyri lista C!

ARBEIÐSLOYSI

er eitt stóðugt afturvendandi brek i tí kapitalistiska samfelagnum.

Arbeisloysissjúðningur verður tí at lata øllum teimum, ið rakt verða av arbeisloysisins forbannisi!

VELJÐ JAVNAÐARFLOKKIN!

Suðuroyar fjøll - ovurstórt ríkidømi!

Tað er ein av teimum stóru uppgávum i komandi tíðum at framleiða hin dýrmæta eldfasta leirin og kólið ur Suðuroyar námum.

Her kann arbeiðið skapast til fleiri hundræð fyri ikki at siga túsund menn.

Tað hevur leingi verið talað um leirin i kolanámum. Men tað er ongandi eydnast at verða greiður yvir møguleikarnar, ið hesin leirur hevur.

Nú er kortini komið so langt, at menn vita frá kónum monnum — vísindamönnum — at tað undir og omanfyr kolalindina finnist meiri av eldfastum leiri enn vit eru menn fyri at gera burtur úr.

Hetta eru stórtíðindi.

Stórtíðindi, um menn kunnu verða samdir um at veita tann neyðturviliga pening til vega til eina nútímans drift.

Og her er statsministerið stórliga interesserað fyri at veita arbeiði og virki á landi. Og her skuldi eftir røttum logtingið eisini kunna verið stórliga interesserað. Og privatir kreftrir skuldu eisini kunna finast at verið við.

Allir prøvarnar, ið sendir eru niður av leirinum, sum ligur i um 2 til 4 m hædd oman fyri kólið, sýna, at leirurin har er av finasta, eldføstum kvaliteti.

Tá ið so hin stóra sendingin — royndarsending — ið arbeiðararir lótu niður at brenna til charmottu, misýndadist, komst tað av, at arbeiðararnir, ið ikki vóru kónir i, hvat ið var eldfastur leirur, fóru ov høgt upp, har ið leirurin var jarnaríkur og harav ikki nýtilgur til eldfast tilfar. Tilíkt mistak verður sjálvandi ikki gjørt aftur. Kónur maður má vaka yvir, at bara nýtilgur leirur verður tikin og brendur til charmottu, tað tilfarið, ið verður nýtt til eldfastan stein og onnur eldføst ting.

So brátt sum frágreiðing serfrøðingsins Jan Cleydert er komin statsministerinum i hendi, verður eftir Cleyderts uppskoti og pláni farið undir at samla kreftrimar at loysa tað veldugu upp-

gávu, sum tað er at seta i verk eitt nútímans kola- og leirvirki. Higarit hevur bara verið talan um koladrift við primitivastu greiðum og arbeiðshættum. Javnaðarmenn vilja ikki helma i, fyrr enn kola- og leirspurningurin er loystur! Fyrr enn fjøllini kunnu geva øllum íbúgvum i Suðuroy av ríkidømi sínum. Nú, ið koyrivægar er at kalla til allar bygdinar, eru fjøllini nær hjá øllum Suðuroyingum at koma til arbeiðis i!

EITT „BLAÐ“

Fyri nokrum døgum síðani kom her i bygdina — og helst um alla Suðuroy — eitt blað i hvørt hús. Tað skuldi vera sent úr Sunnba. Blaðið nevndist »Suðuroyingur«, blaðstjórin nevndist Ólavur Michelsen, og ábyrgdina fyr prentingini hevði ein, ið nevndi seg Marius Ziska i Havn. Við blaðnum fylgdi her i bygdini ein listi, ið eisini var sendur úr Sunnba, og ætlanin við honum var, at ein kundi tekna seg á hann og lata pengar fyri hetta merkliga blað. Eg havi hvørt, at listin varð aftursendur sínum upphavi i Sunnba uttan undirskriftir og uttan pening.

Tað má ikki vera yvirhovur, menn fara at lata pening til loysingarmenn á henda hátt. Ikki munnu fólk yvirhovur fara at lata seg »bluffa« at lata pening til loysingina á slíkan hátt. Og heldur ikki man tað fara at eydnast tjóðveldinum at taka Føroya ungdom á bóli við slíkari framferð, sum hetta blað ber til sjóndar i skrivning síni. — Ein hvar man duga at skilja, hvat hetta fólk kann vænta sær, um slíkir harrar skulu valda.

O. Z.

Fantasifostur

Føroyatíðindis

Eitt blað, sum her heitið Føroyatíðindi, og sum eina tíð hevur verið undir jørðini, hevur nú i seinastuni verið at sæð av og á og i ymskari stódd, sýnist nú upp undir valið reidiliga at vilja stinga hornið fram aftur, og verður sostatt borið inn á hvønn manns dyr við sínum ótespiliga innihaldi.

Týsdagin 21. okt. hevur blaðið grein, sum tað nevnr »I Tveddragens Tegne«. I hesi somu grein hevur blaðið hvest sitt eitrandi svør móti javnaðarflokkinum, og tað kann heldur ikki lata vera at raka til vissar menn innan flokkinn.

Men hvussu val Føroyatíðindi roynir at leggja seg út fyri at valka javnaðarflokkinum, so verður all skrivning blaðsins fáfongd og nytuleys, og tað er júst henda ræðsla, ið skýggir fram i greinini; tí blaðið veit, at Feroyingar hava upplivað, hvat tað vil siga at liva undir kvorkrabandi sambandsins, og at tað eru teir heilt fáu — um tað er nakar, — ið vil yniska sær ta tóðina aftur i Føroyum. At tað er so frætt sum tað er, er ikki sambandinum fyri at takka, men tí flokki sum hevur skorað á og drigið hann eftir oyrunum.

Fólkid er tibetur farið á glið, og tað verður ikki steðgað aftur av Føroyatíðindi ella nokrum sambandsblaði við einari ella aðrari harðrandari grein — og hvussu væl tað so roynir at leggja seg i sela og útleggja javnaðarflokksins stóðu við øllum teimum svartastu myndum. Eingin er so stuttimurtur, at hann ikki minnist, hvussu niðurskóðan var, áðrenn javnaðarflokkurin kom á ting, hjá arbeiðarum og fiskimönnum, hjá gomlum, sjúkum og øðrum treingjandi. Tað fer ikki at gerast neyðugt her at nevna øll tey okir, sum javnaðarflokkurin hevur vunnið fólkinum munandi bata, tí tað er mark fyri, hvussu nógv ið er neyðugt fyri at geva Føroyatíðindi topp i sitt giftiga gap. Eitt ógviliga eynt mál, sum Føroyatíðindi hettir sær at nema við, er tann hægr skúlin sum er óatkomuligur fyri tann minni mógvandi.

»Alle læraanstalter i København står ungdommen åbne.« sigur Føroyatíðindi. Rætt er tað, at skúlarin standa opinir, tí sum i Suðurafríku er tað ikki. Men fyri at kunna sleppa inn um dynnar, skal to so mikil av peningi til, at tað eru minni enn so øll, ið hava evnir og hug at læra, sum kunna reida tann neyðuga peningin út, og munnu sostatt liva á lærdømsins skuggasíðu. Tó er tað heldur frægari i Danmark i so máta, enn heima i okkara egna landi.

Síðani kann Føroyatíðindi siga hvat tað vil, tí tað eru fleiri enn blaðstjórnarnir á Føroyatíðindi, sum hava skil á hesum. Sambandið hevur ongandi havt nokur uppbyggjandi uppskot, hvørki fyri hesum máli ella nokrum øðrum. Tað er tí at vóna, — og tað vónar mangur, — at tá valið er av, tá ringja deyðsklokkurnar fyri sambandinum, og teir dyggastu sambandsmenninir sleppa sjálvir at ringja við teimum — og harimillum blaðstjórnarnir á Føroyatíðindi.

D. J. Sørensen.

HIN STERKASTA og HIN BEINASTA

Javnaðarflokksins stóða i sjómarksmálinum hevur i stuttum verið, at um talan skuldi verða um nýggjan sáttmála við bretar, mátti bretska stýrið fyrst binda seg til, at vit feroyingar til eina og hvørja tíð skuldu fáa tað sjómark, sum teir annaðhvørt við sáttmála ella tolereran goðtøku hjá íslendingum, ið vóru i nakaðu somu rættarstöðu sum vit, men ikki betri. Og tað er nú greitt, at hetta vilja bretar bundið seg til, eftir sum landið lá upp.

Um hetta uppskot javnaðarmanna var vorðið samtykt lá, vildu vit i dag havt 4 mlla sjómarkið út frá somu beinu basislinjum, sum íslendingar settu sær, tí bretar hava fyri Gudi og hvørjum manni og allari verðini longu tolerera hetta sjómarkið.

Og i somu løtu, sum stríðið millum bretar og íslendingar legst niður, og partarnir koma til eina semju sína millum ella við alheims avgerð viðvíkjandi sjómarkinum, vildu vit, um okkara javnaðarmanna uppskot hevði verið sum tykt, vunnið tað sama sum íslendingar — 12 millamark ella annað mark.

So sterk var javnaðarmanna stóðan! Harmiligt at hon varð feld, fekk bara 5 atkvøður.

I sjómarksspurninginum er javnaðarflokkurin einasti skilaflokkur at velja! x fyri lista C til loys av sjómarksmálinum!